Jak przeprowadzić cykl – wskazówki dla nauczyciela

Przygotowanie

- Wydrukuj karty pracy 1–5 i powtórkę dla każdego ucznia. Wszystkie utwory są wydrukowane na kartach pracy w brzmieniu z Wolnych Lektur (dawna pisownia, np. „wszytko", „Nieszczesne").
- Podstawa programowa wymaga wyboru fraszek, jednej pieśni oraz trenów VII i VIII. W cyklu jest sześć fraszek, „Pieśń" („Czego chcesz od nas, Panie") i oba treny.
- Na lekcje 4 i 5 przygotuj słowniczek do trenów (dodatek do lekcji 4) – bez niego uczniowie nie zrozumieją słów „wyprawa", „posag", „łóżnica".
- Każdy utwór najpierw przeczytaj na głos sam: dawna polszczyzna brzmi dla uczniów obco, a dobre czytanie dużo wyjaśnia.

Jak rozmawiać o trenach

- Treny mówią o śmierci dziecka. Mów spokojnie i rzeczowo, opieraj się na tekście. Nie proś uczniów, by opowiadali o własnych stratach.
- Pytania układaj ściśle według tekstu: w „Trenie VII" ojciec zwraca się do ubrań, w „Trenie VIII" – do córki. Nie dopowiadaj szczegółów, których w trenach nie ma.
- W rozmowie o „Pieśni" mów o tym, co wyraża podmiot liryczny (wdzięczność, podziw dla ładu świata). Nie oceniaj przekonań uczniów.

Ocenianie

- Sprawdzian (A i B, 6 zadań, 19 pkt, 45 minut) sprawdza: rozumienie nieznanego utworu Kochanowskiego, znajomość trenów VII i VIII, rozpoznawanie środków (uosobienie, apostrofa), cechy gatunków (fraszka, tren, pieśń) i akapit rozprawki z przykładem z utworu.
- Zadania zamknięte i P/F mają klucz. W zadaniach otwartych uznawaj każdą odpowiedź zgodną z tekstem i z kluczem co do sensu. Cytat musi być dosłowny.
- Błąd rzeczowy (np. „w »Trenie VII« ojciec mówi do córki", „we fraszce »Na lipę« mówi poeta") w zadaniach o utworze daje 0 pkt.
- Karty pracy sprawdzaj i komentuj: co jest dobre, co poprawić i jak to zrobić. Akapit z lekcji 5 omów według kryteriów z dodatku.

PIERWSZA ŁAWKA

LEKCJA 1 Z 5 · JAN KOCHANOWSKI – FRASZKI, PIEŚŃ, TRENY – CYKL LEKCJI

„Gościu, siądź pod mym liściem” – poeta z Czarnolasu i jego fraszki

Lekcja 1 z 5. **Pytanie lekcji:** Co może powiedzieć drzewo w wierszu sprzed ponad 400 lat? Wszystkie utwory omawiane w cyklu są wydrukowane na kartach pracy.

Przedmiot	Język polski
Klasa	klasy 7–8
Cykl	Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny – cykl lekcji – lekcja 1 z 5
Temat lekcji	**„Gościu, siądź pod mym liściem” – poeta z Czarnolasu i jego fraszki**
Czas	45 minut
Metody	rozmowa wprowadzająca, praca z tekstem informacyjnym, głośne czytanie wiersza, praca ze słowniczkiem dawnych wyrazów, praca w parach z kartą pracy, karteczka na wyjście
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w parach, praca indywidualna
Środki dydaktyczne	karta pracy 1 (tekst o poecie, „Na lipę”, „Na swoje księgi”), słowniczek do fraszki „Na lipę” (dodatek), tablica z rysunkiem drzewa

Cel ogólny

Poznanie najważniejszych faktów z życia Jana Kochanowskiego oraz cech fraszki na przykładzie utworów „Na lipę” i „Na swoje księgi”.

Cele operacyjne – uczeń po lekcji:

- Uczeń podaje podstawowe informacje o Janie Kochanowskim (Czarnolas, czas życia, rodzaje utworów).
- Uczeń wskazuje, kto mówi we fraszce „Na lipę", i nazywa ten środek (uosobienie).
- Uczeń wymienia, co lipa ofiaruje gościowi, i potwierdza to cytatem.
- Uczeń wyjaśnia na podstawie fraszki „Na swoje księgi", o czym są fraszki Kochanowskiego, i podaje cechy fraszki.

Cele w języku ucznia

- Dowiesz się, kim był Jan Kochanowski i skąd nazwa „poeta z Czarnolasu".
- Odkryjesz, kto mówi we fraszce „Na lipę" i co obiecuje gościowi.
- Poznasz cechy fraszki.

Wymagania z podstawy programowej

- **I.1.10** – wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, kulturowy, społeczny
- **I.1.2** – rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epopeja, tragedia – i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich
- **I.1.4 (kl. IV–VI)** – zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, apostrofę, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcje
- **I.1.9 (kl. IV–VI)** – charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach
- **II.2.1** – dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, określa ich funkcje w tekście

Źródło: podstawa programowa z 2017 r. w brzmieniu z 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 996) – obowiązuje w klasach 5–8 w roku szkolnym 2026/2027.

Kryteria sukcesu

- Potrafię powiedzieć, gdzie mieszkał i tworzył Jan Kochanowski.
- Potrafię wskazać, kto mówi we fraszce „Na lipę", i nazwać ten środek.
- Potrafię wymienić trzy rzeczy, które lipa daje gościowi, i poprzeć je cytatem.
- Potrafię podać dwie cechy fraszki.

Podgląd • Pierwsza Ławka

SŁOWNICZEK DO FRASZKI „NA LIPĘ”

Wyraz z fraszki	Znaczenie
odpoczni	odpocznij
nawysszej	najwyżej
zawżdy	zawsze
słowicy	słowiki
szlachci	uszlachetnia, zdobi
snadnie, łacno	łatwo
szczep napłodniejszy	drzewo najbardziej owocujące
hesperyski sad	sad Hesperyd z mitów greckich, w którym rosły złote jabłka

FRASZKA „NA LIPĘ” DO CZYTANIA NA GŁOS

Gościu, siądź pod mym liściem, a odpoczni sobie!
Nie dojdzie cię tu słońce, przyrzekam ja tobie,
Choć się nawysszej wzbije, a proste promienie
Ściągną pod swoje drzewa rozstrzelane cienie.
Tu zawżdy chłodne wiatry z pola zawiewają,
Tu słowicy, tu szpacy wdzięcznie narzekają.
Z mego wonnego kwiatu pracowite pszczoły
Biorą miód, który potym szlachci pańskie stoły.
A ja swym cichym szeptem sprawić umiem snadnie,
Że człowiekowi łacno słodki sen przypadnie.
Jabłek wprawdzie nie rodzę, lecz mię pan tak kładzie
Jako szczep napłodniejszy w hesperyskim sadzie.

Jan Kochanowski, „Na lipę”. Tekst: wolnelektury.pl (domena publiczna).

Przebieg lekcji

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Wejście: kto do nas mówi?	• Rysuje na tablicy drzewo i mówi: „Wyobraźcie sobie, że idziecie w upale polną drogą. Nagle drzewo odzywa się do was. Co mogłoby powiedzieć?”. • Podaje temat, cele i kryteria sukcesu. Zapisuje pytanie lekcji: „Co może powiedzieć drzewo w wierszu sprzed ponad 400 lat?”.	• Proponują, np.: „Odpocznij w moim cieniu”, „Nie łam moich gałęzi”. • Zapisują temat i pytanie lekcji.
5–13 min	Poeta z Czarnolasu:	• Poleca przeczytać po cichu tekst „Poeta z Czarnolasu” (zadanie 1 na karcie) i wykonać zadania 1.1–1.2.	• Czytają tekst i rozwiązują zadania 1.1–1.2.

	tekst informacyjny	• Pyta: „Skąd nazwa »poeta z Czarnolasu«? Co dawniej znaczyło słowo »fraszka«?”. Zapisuje na tablicy: 1530–1584, Czarnolas, fraszki, pieśni, treny.	• Odpowiadają, np.: „Bo zamieszkał w Czarnolasie i tam pisał”, „Fraszka to drobiazg, coś niepoważnego”.
13–25 min	„Na lipę”: czytanie i słowniczek	• Czyta fraszkę na głos. Rozdaje słowniczek (dodatek) i objaśnia najtrudniejsze wyrazy: „szlachci”, „hesperyski sad”. • Pyta: „Kto mówi w tym wierszu? Po czym to poznajecie?”. Przypomina: gdy przedmiot albo roślina mówi i działa jak człowiek, jest to uosobienie. • Pyta: „Do kogo zwraca się lipa? Jak nazywamy taki zwrot do adresata?”.	• Słuchają i śledzą tekst, podkreślają dawne wyrazy. • Odpowiadają: „Mówi lipa – ma swój liść, swój kwiat, przyrzeka, mówi »ja«”. • Wskazują zwrot „Gościu” i nazywają go apostrofą.
25–35 min	Co lipa daje gościowi? Praca w parach	• Poleca w parach wykonać zadania 2.1–2.3 na karcie. Na tablicy rysuje wokół drzewa cztery strzałki. • Zbiera odpowiedzi i wpisuje je przy strzałkach: cień, chłodne wiatry, śpiew ptaków, sen przy szumie liści. Pyta: „Komu służy miód z kwiatów lipy?” (pańskim stołom). • Pyta o dwa ostatnie wersy: „Czym lipa się chwali, choć nie rodzi jabłek?”.	• W parach wyszukują w tekście, co lipa ofiaruje gościowi, i podają cytaty. • Przykładowa odpowiedź: „Lipa mówi, że pan ceni ją tak samo jak najlepsze drzewo owocowe w sadzie z mitów”.
35–41 min	„Na swoje księgi”: o czym są fraszki?	• Prosi jedną osobę o przeczytanie fraszki „Na swoje księgi”. Pyta: „O czym poeta NIE pisze we fraszkach, a o czym pisze?”. • Uzupełnia z klasą notatkę: fraszka – krótki wiersz, często żartobliwy, czasem poważny, zakończony puentą.	• Wskazują: nie o bohaterach i wojnie (Mars, Achilles), ale o „śmiechach”, „żartach”, pieśniach, tańcach i biesiadach. • Wykonują zadanie 3 i zapisują notatkę.
41–45 min	Podsumowanie: karteczka na wyjście	• Wraca do pytania lekcji. Rozdaje karteczki: „Gdybym był lipą z fraszki, zaprosiłbym gościa, bo…” (dokończ jednym zdaniem z informacją z wiersza). • Prosi o samoocenę według kryteriów sukcesu.	• Kończą zdanie, np.: „…u mnie jest chłodno, śpiewają ptaki i łatwo zasnąć”. • Oddają karteczki.

PIERWSZA ŁAWKA

16 pkt
RAZEM

Karta pracy do lekcji 1

„Gościu, siądź pod mym liściem" – poeta z Czarnolasu i jego fraszki

Imię i nazwisko ..... Data ..... Wynik: ..... / 16 pkt

Pamiętaj: We fraszce „Na lipę" mówi drzewo: zaprasza gościa w swój cień

1 Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

___ / 4 pkt

Poeta z Czarnolasu

Jan Kochanowski urodził się w 1530 r. w Sycynie koło Zwolenia. Studiował w Krakowie, w Królewcu i we włoskiej Padwie. Potem był sekretarzem króla Zygmunta Augusta.

Po śmierci rodziców otrzymał w spadku wieś Czarnolas. Tam zamieszkał z rodziną i tam napisał wiele wierszy. Dlatego nazywa się go poetą z Czarnolasu. Zmarł w 1584 r. w Lublinie.

Pisał fraszki, pieśni i treny. Fraszki ukazały się w Krakowie w 1584 r., w trzech księgach. Słowo „fraszka" znaczyło wtedy drobiazg, rzecz bez wielkiego znaczenia. Fraszki są krótkie. Bywają żartobliwe, ale bywają też poważne. Często kończą się zaskakującą puentą.

Tekst własny przygotowany do cyklu

1.1 Na podstawie tekstu oceń prawdziwość stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

___ / 3 pkt

1. Jan Kochanowski studiował między innymi w Padwie.	P	F
2. Czarnolas był miastem, w którym poeta się urodził.	P	F
3. Fraszki Kochanowskiego bywają żartobliwe i poważne.	P	F

1.2 Co dawniej znaczyło słowo „fraszka"?

___ / 1 pkt

A. długa opowieść o rycerzach

B. list pisany do króla

C. pieśń śpiewana w kościele

D. drobiazg, rzecz bez wielkiego znaczenia

2 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 6 pkt

Jan Kochanowski, „Na lipę”

Gościu, siądź pod mym liściem, a odpoczni sobie!
Nie dojdzie cię tu słońce, przyrzekam ja tobie,
Choć się nawysszej wzbije, a proste promienie
Ściągną pod swoje drzewa rozstrzelane cienie.
Tu zawżdy chłodne wiatry z pola zawiewają,
Tu słowicy, tu szpacy wdzięcznie narzekają.
Z mego wonnego kwiatu pracowite pszczoły
Biorą miód, który potym szlachci pańskie stoły.
A ja swym cichym szeptem sprawić umiem snadnie,
Że człowiekowi łacno słodki sen przypadnie.
Jabłek wprawdzie nie rodzę, lecz mię pan tak kładzie
Jako szczep napłodniejszy w hesperyskim sadzie.

Jan Kochanowski, „Na lipę”. Tekst: wolnelektury.pl (domena publiczna). Objaśnienia: szlachci – zdobi; snadnie, łacno – łatwo; hesperyski sad – sad z mitów greckich, w którym rosły złote jabłka

2.1 **Kto jest osobą mówiącą we fraszce?** ___ / 1 pkt

A. lipa **B.** gość **C.** pan sadu **D.** pszczoła

2.2 **Wypisz z fraszki trzy rzeczy, które lipa ofiaruje gościowi.** ___ / 3 pkt

2.3 **Wyjaśnij, czym lipa chwali się w dwóch ostatnich wersach.** ___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

3 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

Jan Kochanowski, „Na swoje księgi”

Nie dbają moje papiery
O przeważne bohatery;
Nic u nich Mars, chocia srogi,
I Achilles prędkonogi;
Ale śmiechy, ale żarty
Zwykły zbierać moje karty.
Pieśni, tańce i biesiady
Schadzają się do nich rady.
Statek tych czasów nie płaci,
Pracą człowiek próżno traci.
Przy fraszkach mi wżdy naleją,
A to wniwecz, co się śmieją.

Jan Kochanowski, „Na swoje księgi”. Tekst: wolnelektury.pl (domena publiczna). Objaśnienia: przeważne – walczące, dzielne; Mars – rzymski bóg wojny; Achilles – bohater wojny trojańskiej; statek – powaga; wżdy – przecież

3.1 **Na podstawie fraszki oceń prawdziwość stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 3 pkt

1. Poeta pisze, że jego fraszki opowiadają o wielkich bohaterach wojennych.	**P**	**F**
2. W fraszkach poety są śmiechy i żarty.	**P**	**F**
3. Według poety pieśni i tańce chętnie trafiają do jego fraszek.	**P**	**F**

4 **Uzupełnij notatkę o fraszce. Wybierz wyrazy z ramki.** ___ / 3 pkt

krótki poważna puentą długi inwokacją

1. Fraszka to (1) _____ utwór liryczny.
2. Często jest żartobliwa, ale bywa też (2) _____.
3. Kończy się zaskakującym zdaniem, czyli (3) _____.

PIERWSZA ŁAWKA

LEKCJA 2 Z 5 · JAN KOCHANOWSKI – FRASZKI, PIEŚŃ, TRENY – CYKL LEKCJI

„Fraszki to wszytko” – żart i powaga we fraszkach o człowieku

Lekcja 2 z 5. **Pytanie lekcji:** Czy fraszka musi być śmieszna? Uczniowie znają z lekcji 1 cechy fraszki i pojęcie puenty.

Przedmiot	Język polski
Klasa	klasy 7–8
Cykl	Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny – cykl lekcji – lekcja 2 z 5
Temat lekcji	**„Fraszki to wszytko” – żart i powaga we fraszkach o człowieku**
Czas	45 minut
Metody	rozmowa wprowadzająca, głośne czytanie, praca w grupach z fraszkami, tabela puent na tablicy, karteczka na wyjście
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w grupach, praca indywidualna
Środki dydaktyczne	karta pracy 2 (cztery fraszki), tabela puent (dodatek), tablica

Cel ogólny

Odczytanie fraszek „Na zdrowie”, „O żywocie ludzkim”, „Człowiek boże igrzysko” i „Na nabożną” oraz rozpoznanie roli puenty i komizmu.

Cele operacyjne – uczeń po lekcji:

- Uczeń wyjaśnia, co według fraszki „Na zdrowie” jest najcenniejsze, i uzasadnia to cytatem.
- Uczeń objaśnia porównanie ludzi do łątek we fraszce „O żywocie ludzkim”.
- Uczeń wskazuje puentę fraszki i określa, czym zaskakuje czytelnika.
- Uczeń odróżnia fraszkę żartobliwą od refleksyjnej i wyjaśnia, na czym polega komizm fraszki „Na nabożną”.

Cele w języku ucznia

- Dowiesz się, co Kochanowski myślał o zdrowiu, pysze i ludzkim życiu.
- Wskażesz puentę fraszki.
- Odróżnisz fraszkę żartobliwą od poważnej.

Wymagania z podstawy programowej

- **I.1.2** – rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epopeja, tragedia – i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich
- **I.1.5** – zna pojęcie komizmu oraz określa jego funkcje
- **I.1.7** – określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji
- **I.1.5 (kl. IV–VI)** – omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu, podtytułu, motta, puenty, punktu kulminacyjnego
- **I.1.4 (kl. IV–VI)** – zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, apostrofę, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcje

Źródło: podstawa programowa z 2017 r. w brzmieniu z 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 996) – obowiązuje w klasach 5–8 w roku szkolnym 2026/2027.

Kryteria sukcesu

- Potrafię powiedzieć, co według fraszki „Na zdrowie” jest najcenniejsze.
- Potrafię wyjaśnić, kim są „łątki” i dlaczego poeta porównuje do nich ludzi.
- Potrafię wskazać puentę fraszki i powiedzieć, czym zaskakuje.
- Potrafię wyjaśnić, z czego śmieje się fraszka „Na nabożną”.

Tabela puent – wzór do tablicy

Fraszka	Puenta (ostatnie wersy)	Co odkrywa czytelnik
Na zdrowie	„Klinocie drogi, / Mój dom ubogi / Oddany tobie / Ulubuj sobie!”	podmiot liryczny prosi zdrowie, żeby zamieszkało w jego domu
O żywocie ludzkim	„Wemkną nas w mieszek, jako czynią łątkom”	ludzie są jak kukiełki chowane do worka po przedstawieniu
Człowiek boże igrzysko	„próżno to, błaznów pełno wszędzie”	ludzka pycha jest śmieszna
Na nabożną	„Czego się, miła, tak często spowiadasz?”	kobieta twierdzi, że nie grzeszy, a jej zachowanie temu przeczy

Pytania dla grup

- O czym jest fraszka? Powiedzcie to jednym zdaniem.
- Które wersy są puentą? Co odkrywa czytelnik?
- Czy fraszka jest żartobliwa, czy poważna? Uzasadnijcie.

Przebieg lekcji

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Wejście: co jest najcenniejsze?	• Pyta: „Co jest dla was najcenniejsze: pieniądze, sława, uroda czy zdrowie? Ustawcie te słowa od najważniejszego”. • Podaje temat, cele i kryteria. Pytanie lekcji: „Czy fraszka musi być śmieszna?”.	• Układają kolejność na kartkach i porównują ją w parach. • Zapisują temat i pytanie lekcji.
5–16 min	„Na zdrowie”: czytanie i rozmowa	• Czyta fraszkę na głos. Pyta: „Kiedy według poety człowiek docenia zdrowie?”, „Co poeta wylicza jako dobra mniej ważne?”. • Zwraca uwagę na krótkie wersy i rymy parzyste. Pyta o ostatnie cztery wersy: „Do kogo mówi podmiot liryczny? O co prosi?”.	• Odpowiadają: „Dopiero gdy zachoruje – »Aż się zepsujesz«”, „Majątek, perły, młodość, uroda, wysokie stanowiska i władza”. • Wskazują apostrofę „Klinocie drogi” i prośbę, by zdrowie zamieszkało w jego domu. Wykonują zadanie 1.
16–32 min	Trzy fraszki w trzech grupach	• Dzieli klasę na trzy grupy: „O żywocie ludzkim”, „Człowiek boże igrzysko”, „Na nabożną”. Każda grupa wykonuje swoje zadanie z karty (2, 3 albo 4) i przygotowuje odpowiedź na trzy pytania: o czym jest fraszka, jaka jest jej puenta, czy jest żartobliwa, czy poważna. • Objaśnia grupie 1: „łątka” to kukiełka w teatrze lalek. Grupie 2: „igrzysko” to zabawa, widowisko.	• Czytają fraszkę w grupie, wykonują zadanie i notują odpowiedzi. • Grupa 1: „Wszystko przemija jak trawa, a ludzi chowa się do worka jak kukiełki po przedstawieniu”. • Grupa 2: „Człowiek myśli, że świat jest dla niego, a Bóg się z jego pychy śmieje”. • Grupa 3: „Kobieta mówi, że nie grzeszy, a ciągle się spowiada – to śmieszne”.
32–41 min	Tabela puent na tablicy	• Rysuje tabelę: fraszka – puenta – co odkrywa czytelnik (wzór w dodatku). Przedstawiciele grup uzupełniają po jednym wierszu. • Pyta: „Która fraszka bawi, a która skłania do zastanowienia? Na czym polega komizm we fraszce »Na nabożną«?”.	• Uzupełniają tabelę i przepisują ją do zeszytu. • Wskazują: „Na nabożną” – żartobliwa, komizm wynika ze sprzeczności między słowami a zachowaniem; „O żywocie ludzkim” i „Człowiek boże igrzysko” – poważne, o przemijaniu i pysze.

PIERWSZA ŁAWKA

Cele operacyjne – uczeń po lekcji:

- Uczeń wyjaśnia, na czym polega pustka, o której mówi podmiot liryczny.
- Uczeń odtwarza na podstawie tekstu obraz Urszuli i życia rodziny przed jej śmiercią.
- Uczeń wskazuje kontrast między przeszłością a teraźniejszością i określa jego funkcję.
- Uczeń redaguje akapit o tym, jak Kochanowski pokazuje miłość ojca do córki, z przykładami z obu trenów.

Cele w języku ucznia

- Wyjaśnisz, dlaczego dom pełen ludzi może wydawać się pusty.
- Opiszesz Urszulę tak, jak widzi ją ojciec.
- Napiszesz akapit z przykładami z dwóch trenów.

Wymagania z podstawy programowej

- **I.1.2** – rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epopeja, tragedia – i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich
- **I.1.7** – określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji
- **I.1.9 (kl. IV–VI)** – charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach
- **I.1.15 (kl. IV–VI)** – objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach
- **III.1.3** – tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych

Źródło: podstawa programowa z 2017 r. w brzmieniu z 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 996) – obowiązuje w klasach 5–8 w roku szkolnym 2026/2027.

Kryteria sukcesu

- Potrafię wyjaśnić słowa „Pełno nas, a jakoby nikogo nie było”.
- Potrafię podać trzy informacje o tym, jaka była Urszula.
- Potrafię wskazać, czym różni się dom przed śmiercią córki i po niej.
- Potrafię napisać akapit z dwoma przykładami z trenów.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Jan Kochanowski – fraszki, pieśń, treny – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, klasy 7–8

Podgląd pokazał 12 z 50 stron. Pełna wersja: 50 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- plan cyklu i wskazówki dla nauczyciela: jak przygotować i przeprowadzić lekcje oraz jak oceniać
- Lekcja 1 (45 min): „Gościu, siądź pod mym liściem" – poeta z Czarnolasu i jego fraszki – pełny scenariusz (cele, wymagania z podstawy programowej, kryteria sukcesu, przebieg minuta
- Lekcja 2 (45 min): „Fraszki to wszytko" – żart i powaga we fraszkach o człowieku – pełny scenariusz (cele, wymagania z podstawy programowej, kryteria sukcesu, przebieg minuta po mi
- Lekcja 3 (45 min): „Czego chcesz od nas, Panie" – pieśń o ładzie świata – pełny scenariusz (cele, wymagania z podstawy programowej, kryteria sukcesu, przebieg minuta po minucie) i
- Lekcja 4 (45 min): „Nieszczesne ochędóstwo, żałosne ubiory" – „Tren VII" – pełny scenariusz (cele, wymagania z podstawy programowej, kryteria sukcesu, przebieg minuta po minucie) i
- Lekcja 5 (45 min): „Pełno nas, a jakoby nikogo nie było" – „Tren VIII" i miłość ojca – pełny scenariusz (cele, wymagania z podstawy programowej, kryteria sukcesu, przebieg minuta p
- sprawdzian w dwóch grupach (A i B, po 19 pkt) oraz klucz odpowiedzi i zasady oceniania do wszystkich kart.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/cykl-lekcji-jezyk-polski-jan-kochanowski-fraszki-piesn-treny-klasy-7-8